

Stemme: Jo! Er der kommet saadanne Andragender fra Folket, at vi skulle see at indskrænke Danmarks Riges Grundlov? (En Stemme: Ja!). Ja, det er blevet mig ubekendt, men, at der er kommet mangfoldige, som have begjært, at vi skulde sørge for at bevare Danmarks Riges Grundlov, det er vist og klart nok, og det er ogsaa sikkerlig Stemmningen i Folket trindtomkring. Har der været dem, — og der har jo vistnok været Mange — som have meent, at det ikke lod sig gjøre, saa have de handlet og tænkt under de selvsamme Omstændigheder og Forhold, som i sin Tid drev Rigsdagen til at antage disse Indskrænkninger i Grundloven, hvorom der nu handles. Vistnok blev det i forrige Møde, da denne Sag var under Behandling, fremhævet, og der blev lagt Vægt derpaa, at det nuværende Ministerium ikke kunde Andet, end at det maatte forlange disse Indskrænkninger i Danmarks Riges Grundlov, fordi det havde taget Forordningen af 26de Juli 1854 til sit Udgangspunkt. Saaledes har jeg ikke forstaaet Ministeriets Program, og det staaer heller ikke deri, at det har taget den til sit Udgangspunkt; men, forsaavidt der har kunnet være Tale derom, har jeg forstaaet Ministeriet saaledes, som om det vilde tage den som et saadant Punkt, som det vilde gaae bort fra, og, dersom det skulde være Meningen, var det jo en anden Sag; thi Ministeriet har udtrykkeligt erklæret, at, medens denne Forordning var ligesiem af absolutistisk Indhold, vilde det tilfide Folkethinget, at det dog vilde sørge for, at vi skulde faae en virkelig konstitutionel Forfatning, og at der skulde blive en Forandring i den Henseende, at der skulde skee en Indskrænkning i de Kongevalgtes og en Udvidelse i de Folkevalgtes Antal. Jeg kan derfor aldeles ikke see, at der i Ministeriets Program selv er det Mindste til Hindrer for, at vi kunne bevare Rigets Grundlov, og at det kunde skee, at en Fællesforfatning kunde komme istand paa den Maade, at de forskjellige lovlige Repræsentationer for de forskjellige Landsdele traadte sammen og handlede i Overeensstemmelse med de Grundsetninger, som Danmarks Riges Grundlov indeholder, i Foræning med den danske Rigsdag om alle virkelige Fællesanliggender.

Hvad angaaer den anden Paragraph i Udkastet, som handler om, hvilke Sager der skulle gaae over til at være særlige Anliggender, dersom Rigets Grundlov skal indskrænkes, skal jeg ogsaa lægge særdeles Vægt paa, at der i Slutningen af denne Paragraph er sagt, at, naar den blev vedtagen som en Grundlovsbestemmelse, skulde den senere kunne forandres ved Lov. Dersom det virkelig skulde blive saaledes, at den kunde forandres ved en enkelt Lov, saa har det jo ikke synderligt at betyde, den har allensfals ikke de Egenskaber, som virkelig høre til en Grundlovsbestemmelse; thi, dersom den skulde være en virkelig Grundlovsbestemmelse, maatte den jo være saadan, at den kun kunde forandres i Overeensstemmelse med § 100 i Grundloven. Vi kunne tænke os, at der kunde være mange Omstændigheder, som kunne benyttes til lidt efter lidt at overføre fra de særlige Anliggender nu Gæ, nu et Andet, saa at der blev saa godt som Intet tilbage; det kunde meget let skee, at det saaledes kunde blive fremhævet, at, da vi jo i Rigets forskjellige Landsdele have een Religion, hvortil vi Alle bekjende os, den evangelisk-lutheriske, saa vilde det være meget urimeligt, at der skulde finde en saadan Udplittelse Sted i Bestyrelsen, det vilde være langt naturligere, at Alt, hvad der vedkom Kultusministeriet i vor Landsdeel, kom til at forene sig ogsaa med alt herhen Hørende i de andre Landsdele, og Følgen deraf kunde, inden man ret saae sig for, blive, at ogsaa Alt, hvad der angik Kirke- og Skoleunderviisningsvæsenet, kunde komme til, fra at regnes til de særlige Anliggender, at gaae over til dem, der skulde behandles af den Bestyrelse, der havde med Fællesanliggenderne at bestille, og saaledes kunde Rigsdagen, som allerede, naar det blev fulgt, som her eengang er vedtaget, vilde være indskrænket nok, komme til tilfidsst at blive aldeles betydningløs. Den har allerede lidt en saadan Indskrænkning, at vi let kunne see, at, dersom det skulde gennemføres i Livet, da var det Rigsdagens aldeles visse og sikre Død; thi vi kunne dog holde os aldeles overbeviste om, at, dersom det blev gennemført i Livet, dersom der blev en Forsamling, bestaaende af 50 Medlemmer fra de forskellige Landsdele og nogle Kongevalgte,